

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-**G**ravenhage

1978

2018

jaargang 41
januari 2018

Voorzitter	L.G.J. Draisma 070 - 358 90 51 leo.draisma@gmail.com
Secretaris/ Webmaster	Mevrouw H.L. Loke 070 - 366 96 70 h.l.loke@hotmail.com
Penningmeester/ ledenadministratie	E.F.H. de Kleijn 070 - 354 46 22 penningmvsag@outlook.com
Plaatsvervangend penningmeester	P. Grimme 070 - 399 15 59 pgrimme@planet.nl
Bestuurslid	S. de Niet 06 - 54 31 31 63 stevenernisse@gmail.com

Per e-mail is het bestuur ook te bereiken: vsag@denhaag.nl

Postadres:

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Iban: NL95 INGB 0003 9305 93

BIC: INGBNL2A

t.n.v. Penn. ver. v. Senioren Ambt. Gem. 's-Gravenhage

Website: <https://www.vsag.nl>

Beste VSAG-ers,

Het is de tijd van de goede wensen en de goede voornemens voor het nieuwe jaar. Ik wens iedereen van harte een goed 2018 toe. Laat het een jaar worden waarvan je zegt dat het nog jaren mag duren.

Laat het als het om goede voornemens gaat ook een jaar zijn waarin we wat meer aandacht voor elkaar hebben. Alles om ons heen wordt harder, onpersoonlijker en zakelijker. Contact verloopt steeds meer via de sociale media. Maar zijn die sociale media wel zo sociaal? Iemand bellen? Die stuur je toch een app! Bellen is niet meer van deze tijd hoor je de jongelui om je heen met ongeloof zeggen. Met elkaar praten bestaat tegenwoordig uit het tikken van berichten op de iPhone. Je bent bijna een uitzondering als je in een wachtkamer of in de trein niet met een iPhone bezig bent.

In het Journaal van vorige maand schreef ik al dat het bij de VSAG om mensen gaat. Laten we daarom de menselijke contacten niet beperken tot de momenten die op de agenda van dit jaar staan. Er zijn genoeg VSAG-ers die het zonder die momenten moeten doen, die om wat voor reden dan ook niet kunnen meedoen. Dat zijn óók leden. Soms weten we maar weinig van elkaar. Doen we er ook niet veel moeite voor, hebben we, denken we althans, aan ons zelf meer dan genoeg.

Laat van al die goede voornemens voor dit jaar er in ieder geval eentje wel uitkomen: kijk om je heen, ga eens langs, pak de telefoon, maak een praatje. Dat is helemaal niet ouderwets. Het is nog steeds de basis voor het directe en persoonlijke contact tussen mensen en al helemaal voor mensen die ook nog eens met een emotionele eenzaamheid te maken hebben. Bij mensen vanaf 70 jaar wordt dat gevoel vaak sterker.

Toon eens interesse voor een VSAG-er uit je naaste omgeving en vraag door. Neem niet meteen genoeg met "alles goed hoor". Probeer te achterhalen hoe het er echt mee gaat. Dat is soms niet gemakkelijk, want vaak willen ze er iemand anders niet mee lastig vallen. Een reden daarvoor is ook dat veel mensen niet beseffen wat eenzaamheid is. Je zal maar een dierbare hebben verloren, geen kinderen hebben die zich om je bekommeren, geen goede vriend of vriendin hebben bij wie je je wat meer mens voelt. En vaak ook is het moeilijk de stap naar anderen te zetten of zich ergens bij aan te sluiten en mee te doen.

Het zou mooi zijn als een paar leden met echte belangstelling aan deze 'verborgen groep' aandacht zouden besteden. Veertig jaar geleden, toen de VSAG werd opgericht, was daarvoor zelfs een speciale commissie. Dat lijkt me nu niet haalbaar, maar de viering van ons 40-jarig jubileum waarvan de bijzonderheden in dit Journaal staan, zou extra glans krijgen als de VSAG ook dit sociale gezicht laat zien.

Vanuit het bestuur lukt dat niet, hoe graag we dat ook zouden willen en hoe belangrijk we dat vinden. Sterker nog, met ons vijven is het nu al bijna niet te doen. Het is geweldig dat de agenda voor 2018 bol staat van de leuke dingen die we gaan doen, maar het moet allemaal wel worden geregeld. We doen daarvoor ons uiterste best en steken daar heel veel tijd en energie in. Het zou geweldig zijn als iemand ons daarbij komt helpen. Niet alleen geweldig, maar ook wel nodig.

Beste VSAG-ers, het is niet voor het eerst dat ik met deze hartenkreet kom. Het gaat allemaal niet vanzelf. We zitten dicht tegen de grens van wat we aankunnen. Wat zou 2018 mooi beginnen als iemand deze keer wel een vinger opsteekt en zegt dat we op hem of haar kunnen rekenen. Kom op!

Leo Draisma,

voorzitter

Optreden Sjaak Bral bij viering 40-jarig bestaan

**Jubileumfeest
op dinsdag
17 april in
Diligentia**

Het 40-jarig bestaan van de VSAG wordt op dinsdag 17 april gevierd in Diligentia aan het Lange Voorhout. Hoogtepunt van het feest is het optreden van de Haagse cabaretier Sjaak Bral. Door te kiezen voor de theaterzaal van Diligentia die plaats biedt aan bijna 500 personen en een bijdrage van slechts € 10,-- te vragen, stelt het bestuur zoveel mogelijk leden in de gelegenheid het jubileumfeest bij te wonen.

Vanaf 18.00 uur is er voor de leden en de gasten in de foyers van Diligentia een ontvangst. Daarbij worden koude en warme hapjes geserveerd, zoals een mini Scheveningse garnalencocktail, twee soorten foccacia's, een doperwtensoepje, gehaktballetjes en mini viskroketjes.

De theaterzaal gaat om 18.40 uur open. Om 19.00 uur begint het feestprogramma. Na de officiële opening treedt Sjaak Bral op, een geboren en getogen Hagenees. Hij begon zijn carrière in 1992 na een optreden in het programma RUR en was binnen twee jaar een succesvol stand-up comedian. Een solovoorstelling als cabaretier was een

logische volgende stap. Nu is hij zeven theatershows en elf oudejaarsconferenties verder. Sjaak Bral is ook columnist en schrijver.

Haags

Als voorvechter van de Haagse taal organiseerde hij in 1998 en 2000 het Haags Dictee. Daarbij bleek dat veel mensen Haags kunnen praten, maar nauwelijks Haags kunnen lezen en schrijven, ondanks de legendarische stripfiguur 'Haagse Harry'. Dat leidde tot het schrijven van het 'Groen Geile Boekie'.

Een jeugddroom van Sjaak Bral kwam in 2000 uit bij het verschijnen van de Haagse Scheurkalender. In dat jaar verscheen ook de autobiografische bundel 'Haags Bloed' met vertellingen over Den Haag. In 2001 maakte hij 'Haags, de Kugsus', een talencursus Haags, inclusief een CD met taallessen. In 2008 verscheen 'ut Nieuwe groengeile Boekie', een herziene jubileumuitgave van deze Haagse taalgids.

Na de voorstelling is er van 20.30 tot 21.30 uur een afsluitende borrel met op de statafels allerlei hartige hapjes.

Leden die de feestelijke avond willen bijwonen kunnen zich aanmelden door € 10,-- per persoon over te maken op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van jubileum.

Boekje

Ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan is een boekje over de geschiedenis van de VSAG samengesteld. Daarin wordt onder meer aandacht besteed aan de oprichting van de vereniging in 1978 door enkele ambtenaren die na hun pensioen elkaar wilden blijven ontmoeten en gezamenlijk iets wilden ondernemen.

Voorts is er een samenvatting van het voorstel van het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad de VSAG na de oprichting financieel bij te staan. "Dit initiatief verdient onze steun".

Enkele vroegere voorzitters halen herinneringen op en is een overzicht opgenomen van eerdere jubileumfeesten, het komen en gaan van afdelingen, de verhuizingen naar een ander onderkomen, de relatie met de gemeente, het werven van leden, de omslagen van de jaarverslagen en het verenigingsblad en van de bestuursleden sinds de oprichting.

Het 60 pagina's tellende boekje wordt rond de datum van het jubileum, 6 februari, naar de leden verzonden.

Wintertocht naar 65 jaar televisie entertainment

Het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum is de bestemming van de Wintertocht op woensdag 7 maart. Beeld en Geluid bezit ruim 1.000.000 uur audiovisueel materiaal, waaronder radio- en televisieprogramma's, films, documentaires, webvideo's en muziek. Tijdens het bezoek gaat het vooral om 'Parel 65

televisie-entertainment'.

Om 8.45 uur wordt vertrokken vanaf het busplatform op het Centraal Station. In Beeld en Geluid worden de deelnemers om 10.00 uur in de indrukwekkende centrale hal ontvangen met koffie/thee en een tv-gebakje.

Tussen 10.30 en 12.30 uur wordt De Beeld en Geluid Experience bezocht, de opvolger van het Nederlands Omroepmuseum. Deze attractie is ontstaan vanuit het rijke audiovisuele archief van de Nederlandse omroepen en particuliere collecties. Dit archief met onnoemelijk veel bewegend beeld- en geluidmateriaal groeit nog elke dag. In de Experience wordt dit materiaal voor de bezoeker op een bijzondere manier toegankelijk gemaakt. Zeventien themapaviljoens tonen de wereld van radio en televisie met behulp van virtuele gidsen. Ook vier bekende Nederlanders helpen de bezoeker.

Bij binnenkomst krijgt men een ring waarmee alle deuren kunnen worden geopend en schermen en computers kunnen worden gestart. Alle persoonlijke resultaten worden op de ring opgeslagen. Bij thuiskomst heeft Beeld en Geluid ze op de website gezet en kan men ze inzien.

Na de uitgebreide lunch met uiteraard ook een kroket wordt een film vertoond over het Instituut Beeld en Geluid en de bijzondere architectuur van het gebouw waarin het is gevestigd. Ook geeft de film een indruk van de enorme omvang van het nationale radio- en televisiearchief en de manier waarop dit wordt gebruikt en voor de toekomst wordt beheerd.

Onvergetelijk

Speciale aandacht is er voor 'Parel 65 jaar televisie entertainment'. Dit feestelijke programma toont onvergetelijke herinneringen en verhalen in talrijke fragmenten. Swiebertje, de liedjes uit Ja Zuster Nee Zuster,

André van Duin, Zeg `ns Aaa, de race met cavia's uit de Wie-Kent-Kwis, de lopende band van Mies Bouwman en televisietunes zijn een hernieuwde

kennismaking met alle grote televisiesternen van vroeger. Ook moderne klassiekers komen aan bod, zoals Baantjer, Koefnoen en Mooi Weer De Leeuw.

Daarna is er tot 15.30 uur gelegenheid enkele bijzondere museale objecten uit de depots van Beeld en Geluid te bekijken, zoals

de schoenen van Pipo de Clown, de poppen uit de Fabeltjeskrant en de kleding van zuster Klivia uit Ja Zuster Nee Zuster.

Interessant is ook de winkel van het museum. Deelnemers aan de Wintertocht krijgen een voucher voor een korting van 20%. Om 17.00 uur is de bus weer terug op het busplateau van het Centraal Station.

Aanmelden

De Wintertocht kost € 53,-- per persoon, voor introducés € 63,-- per persoon. Hierin is begrepen het vervoer met de bus, de - verlaagde - toegangsprijs van Beeld en Geluid Experience, koffie of thee met een gebakje, een uitgebreide lunch met ook een kroket en de toegangsprijs van 'Parel 65 jaar televisie entertainment'. Houders van een Museumkaart hoeven de entreeprijs van Beeld en Geluid niet te betalen en kunnen daarom van dit bedrag € 12,00 aftrekken. Dat geldt niet voor de leden die de VIP card van de Bank-Giroloterij hebben.

Het te betalen bedrag moet uiterlijk 15 februari worden overgemaakt naar bankrekening: NL74 INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Wintertocht.

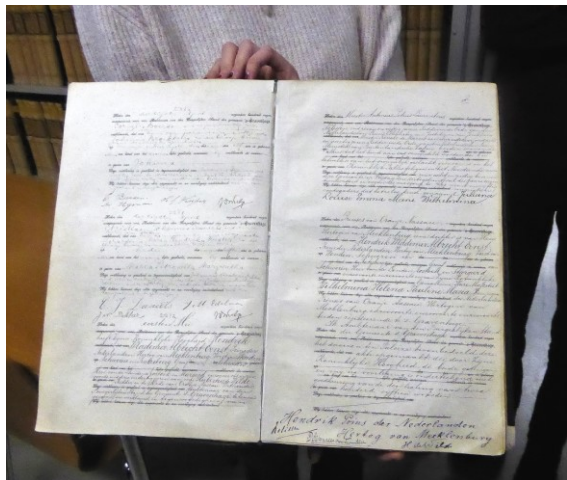

Barre weersomstandigheden negatief voor Inloopcafé

De omstandigheden voor het zesde Inloopcafé op donderdag 7 december in stadsbrasserie De Ooievaer in het atrium van het stadhuis zaten niet mee. Het Journaal met de aankondiging verscheen pas op de dag zelf en ook de vele zware regenbuien en de stormachtige wind waren niet bevorderlijk voor de opkomst van deze driemaandelijkse bijeenkomst. Voor de bijna twintig leden die de elementen wel trotseerden was het niettemin een gezellig samenzijn met een drankje, hartige hapjes en geanimeerde gesprekken aan de tafeltjes.

Wegens de grote belangstelling is er op donderdag 22 februari van 10.00 tot 11.00 uur voor leden van de VSAG een derde rondleiding in het Gemeentearchief in het stadhuis. De twee rondleidingen in november waren al snel volgeboekt en was een wachtlijst noodzakelijk omdat maximaal twintig leden aan de rondleiding kunnen deelnemen.

Tijdens de rondleiding in een van de vijf depots waarin de constante temperatuur en luchtvochtigheid belangrijk zijn, geven medewerkers van het Haags Gemeentearchief een kijkje achter de schermen. Ook worden allerlei bijzondere en zeer oude documenten uit verschillende perioden, archieven en collecties bekeken en wordt duidelijk waarom archieven worden bewaard of bewaard moeten worden.

Het Haags Gemeentearchief beheert ongeveer 14 strekkende kilometer archieven en honderduizenden boeken, kranten, tijdschriften, afbeeldingen, kaarten en plattegronden en film- en

geluidopnamen over de stad en de Hagenaars.

Officieel bestaat het Haags Gemeentearchief vanaf 1884, maar de geschiedenis gaat veel verder terug. Al vanaf de middeleeuwen heeft het bestuur van Den Haag een administratie gevoerd, stukken opgemaakt, brieven en akten ontvangen en bewaard. Het oudste stuk dat hiervan bewaard is gebleven is een op perkament geschreven akte van 14 juli 1313 die tijdens de rondleiding wordt getoond.

Aanmelden

Wie belangstelling voor de rondleiding heeft kan zich opgeven bij VSAG-secretaris Leny Loke, tel. 070 - 366 96 70 of per e-mail: h.l.loke@hotmail.com. Om 9.45 uur wordt verzameld in het atrium bij de hoofdingang aan de kant van het Spui.

Eindejaarsfeest weer sfeervolle en goed bezochte bijeenkomst

De traditionele eindejaarsviering op dinsdag 19 december, net als vorig jaar in sociëteit 'Engels' aan de Koningin Emmakade, is weer een geslaagde en sfeervolle bijeenkomst geworden. Met ruim 50 deelnemers die vanaf drie uur binnendruppelden, was de belangstelling groter dan in het jaar daarvoor.

In zijn welkomstwoordje toonde voorzitter Leo Draisma zich daar verheugd over. Hij wees erop dat in 2016 iedereen over de nieuwe locatie na partycentrum Pex en de brandweerkazerne aan de Dedemsvaartweg erg te spreken was, maar dat sommigen de deelnamekosten hoog of zelfs te hoog vonden. Daardoor was de belangstelling wat minder dan gewoonlijk. "Dat was jammer", aldus Leo Draisma, "want de eindejaarsbijeenkomst is door de sfeer en de prachtige aankleding een speciale gebeurtenis."

Het bestuur heeft de financiële drempel kunnen verlagen door een gunstigere overeenkomst met 'Engels'. Een besparing was ook mogelijk door met twee eigen deejays, Herman van Schie die 321 nummers uit de top 40 van de jaren '70 tot '80 had verzameld en werd bijgestaan door Ed de Kleijn, voor de muzikale omlijsting te zorgen.

Vanouds

"Een eindejaarsfeest als vanouds", aldus Leo Draisma die daaraan toevoegde dat vanouds niet betekent dat het nooit anders zou kunnen. "Daar is zeker geen aanleiding voor, maar misschien heeft iemand een verrassend idee en dan horen we dat graag. Je weet nooit." Vervolgens werd met een glas prosecco op ieders gezondheid getoost.

Daarna was er met allerlei drankjes en hapjes een ongedwongen samenzijn en werd af en toe van de dansvloer gebruik gemaakt.

Tegen 18.00 uur nodigde Leo Draisma de gasten aan tafel voor het diner. Iedereen had een op naam gesteld menukaartje met daarop het gekozen voor- en hoofdgerecht. Evenals vorig jaar was het een mooi gepresenteerd en uitstekend bereid diner.

Ook deze keer complimenteerde mevrouw Bleijenberg het bestuur voor het vele werk, waarin zij werd bijgevallen door mevrouw Robles die uit Portugal was overgekomen.

Grote belangstelling voor geanimeerde Sinterklaasbingo

De Sinterklaasbingo op dinsdag 28 november in de ruimte van de VSAG in Zuid57 trok ook dit jaar veel belangstelling. De sfeer onder de bijna 50 deelnemers was weer geanimeerd.

Na de ontvangst met een kopje koffie of thee en een stuk banketstaaf of gevulde speculaas 'draaide' Piet Grimme de eerste twee rondes. Daarbij gingen de eerste prijzen naar de heer Hoogendijk die een gevulde boodschappentas won en – na loting – naar mevrouw Jongeneel, die een varkensfiletrollade en een saucijzenletter in de wacht sleepte.

In de pauze werd een drankje aangeboden en gaf een aantal dames, even aangevuld met de penningmeester, een presentatie linedansen.

Stokje

Voor de derde

ronde nam Ed de Kleijn voor het eerst het stokje over en dat ging hem goed af. De gratis vierde ronde werd gedraaid door Bert Jordense, die van de voorgaande rondes gebruik had gemaakt om een prijsje te winnen.

Beide eerste prijzen van de laatste twee rondes werden gewonnen door mevrouw Greve. Ook voor haar was er een gevulde boodschappentas met koffie, thee, wijn en bijbehorend lekkers en een bon voor een zondagse brunch bij Today.

Per ronde waren er drie prijzen: een voor vier hoekjes, een voor twee rijen en een voor een volle kaart. Na elke ronde was er een kleine loterij zodat ook zestien andere deelnemers met een lekkere chocoladeletter naar huis gingen.

Beeldhouwen mogelijk nieuwe activiteit VSAG

Leden van de VSAG kunnen gaan beeldhouwen. Frank Durand, lid van de VSAG, stelt daarvoor zijn 'Beeldhouwwerkplaats' in Park Oosterbeek, vlak bij Wassenaar, ter beschikking. "Het is steeds weer een spannend proces om met een ruwe steen aan de slag te gaan. Om de vormen eruit te halen die ik erin zie. Het is fascinerend als de steen uiteindelijk is gepolijst en zijn ware kleuren toont. Dat geeft me een kick."

Nadat Frank Durand toen hij 45 jaar was een basiscursus had gevolgd, was beeldhouwen liefde op het eerste gezicht. Naast zijn werk bij het Intern Diensten Centrum (IDC) van de gemeente heeft hij meer dan 20 jaar gebeeldhouwd. In 2007 begon hij met de Beeldhouwwerkplaats om zijn kennis over te dragen aan mensen die daarvoor belangstelling hadden. Het is gevestigd in het voormalige atelier van Theo van der Nahmer, een bekende Haagse beeldhouwer, aan de Oosterbeek 3.

"Dit doe ik nog steeds en met alle plezier en ik kan mij voorstellen dat er bij leden van de VSAG ook belangstelling is dit een keer te ervaren. Ik bied een werkplek met gebruik van gereedschap en de ruimte om de kunstenaar in je zelf te ontdekken. Ervaren of beginner, iedereen die met steen wil werken is welkom. Beeldhouwen is een inspanning die ontspanning biedt."

Ambachtelijk

Frank Durand werkt met diverse soorten steen zoals albast, marmer, hardsteen, serpentijn en speksteen. "Ik houd van het ambachtelijke steenhouwen, het werken met beitels, vijlen en raspen. Het experimenteren en het open werken van stenen is ook spannend. Door voorzichtig gaten te boren krijgt de steen een nieuwe dynamiek en vorm."

Volgens hem is het ook geweldig een mooie tekst in steen te hakken. "Iedere letter, van groot tot klein, wordt met een letterbeitel en een klopper met de hand uitgehakt. De tekst kan verdiept of verheven worden uitgevoerd. Bij een verheven letter wordt, in tegenstelling tot een verdiepte letter, de steen om de letter weggehakt."

Leden van de VSAG kunnen op de Beeldhouwwerkplaats aan de slag op de donderdagen 11 januari, 1 februari, 15 februari en 8 maart van 9.30 tot 13.00 uur. Daarna kan als er voldoende belangstelling is worden bekeken hoe verder wordt gegaan.

De kosten zijn € 15,00 per keer, inclusief

steen tot 4 kg, gebruik van het gereedschap en de begeleiding door Frank Durand. Ook is er koffie en thee. Voor een boterham moet men zelf zorgen. Per keer is er plek voor maximaal 10 deelnemers.

Aanmelden

Wie met het beeldhouwen kennis willen maken kan zich melden via het e-mailadres: frank@debeeldhouwwerkplaats.nl. Bellen met Frank Durand kan ook: 06 - 526 515 30. Vermeld in beide gevallen het lidmaatschap van de VSAG.

Nadere informatie staat op de website van Frank Durand: www.debeeldhouwwerkplaats.nl. Zijn atelier is gevestigd aan de Oosterbeek 3, vanaf het busplateau van het Centraal Station bereikbaar met Qliner 386 richting Oegstgeest. Vanaf de halte Waalsdorperlaan is het 5 minuten lopen. Vanaf de eindhalte van HTM buslijn 18 op de Laan van Clingendael is het 10 minuten lopen.

Keep Fit heeft plaats voor nieuwe leden

De afdeling Keep Fit, die elke woensdag van 14.00 tot 15.00 uur actief is in

de fitnessruimte van het stadhuis, heeft plaats voor nieuwe leden. Senioren zijn nooit te oud om goed voor hun lichaam te zorgen en kunnen fitnessen zolang ze zich goed voelen.

Bij het ouder worden neemt een aantal lichaamsfuncties af. De spieren worden zwakker, men wordt stijver, de capaciteit van de hart- en bloedvaten daalt, er is botontkalking en de kans op vallen wordt groter. Door op oudere leeftijd regelmatig te bewegen of fitnessoefeningen te doen kunnen deze nadelige veranderingen in het

lichaam sterk worden vertraagd.

lichaam worden vertraagd. Lid worden van Keep Fit kan een goed begin zijn. Behalve in groepsverband op woensdagmiddag kan men ook op andere dagen en op andere tijdstippen naar eigen keuze individueel in het stadhuis fitnessen. Ambtenaren die de gemeente hebben verlaten kunnen als ze lid van de VSAG worden in het stadhuis blijven fitnessen.

Contactpersoon van Keep Fit is Pim Beijer, tel. 070 - 367 23 26, s.j.m.beijer@kpnmail.nl. De contributie bedraagt € 20,- per maand.

Lezing voor
leden VSAG

**Piet Mondriaan:
van boerderij
met wasgoed
naar onvoltooide
Victory Boogie Woogie**

Den Haag was op veel plaatsen rood, geel en blauw, de wereldberoemde kleuren van de schilder Piet Mondriaan. Daarmee werd de aandacht gevestigd op het feit dat 100 jaar geleden de kunstbeweging De Stijl werd opgericht, waarvan Piet Mondriaan een zeer belangrijke exponent was. Het Gemeentemuseum besteedde daar uitgebreid aandacht aan. In de aula van het museum kregen 26 leden van de VSAG op dinsdag 12 december een uiteenzetting over de evolutie van het werk van Mondriaan, van een boerderij met wasgoed aan de lijn tot de 500 strookjes op de Victory Boogie Woogie.

De lezing zou aanvankelijk gaan over hoe veel kantoren en winkels in Den Haag met de primaire kleuren van Mondriaan waren opgetuigd. Ook was er een doe-boek voor basisscholieren. Door ziekte van de inleider werd het echter een lezing over de ontwikkeling van het werk van Mondriaan door gids Sophie Ketting. Mondriaan zou als hij dat had gezien volgens haar glimlachend door Den Haag zijn gelopen. De oorspronkelijke kleuren van het Mondriaan kunstwerk in de Hofvijver zijn door de uitwerpselen van meeuwen grijs geworden.

Met 300 van zijn werken heeft het Gemeentemuseum de grootste collectie ter wereld. Mondriaan was prominent lid van de 100 jaar geleden opgerichte kunstbeweging De Stijl, vernoemd naar het tijdschrift De Stijl uit 1917. Kenmerkend was dat ook ambachtslieden en ontwerpers daar deel van uitmaakten. "Dat was heel vooruitstrevend", aldus Sophie Ketting. "Zij werden door de kunstenaars als gelijkwaardige partners gezien."

Stoel

In dit verband wees zij op de door Rietveld ontworpen stoel die met zijn rechte vormen nog steeds modern is en waarvan de beeld- en vormtaal zijn gecombineerd. Ook bij interieurs is dit toegepast. "Daarmee is het interieur een kunstwerk op zich, zonder beeldende kunst", lichte Sophie Ketting toe.

Zij noemde de ontwikkeling in het werk van Mondriaan van puur traditioneel zoals een schilderij van een boerderij met het wasgoed aan de lijn naar abstractie fascinerend. Mondriaan schilderde veel van wat hij in zijn directe omgeving aantrof. Doordat de verf in tubes werd verpakt kon hij buiten schilderen, zittend op het zadel van zijn fiets en met een verfkistje op het stuur.

Bij de overgang van Mondriaan naar een nieuwe stijl speelde het werk van Vincent van Gogh een belangrijke rol. De schilderijen moesten intenser dan de werkelijkheid worden. Sophie Ketting: "Mondriaan nam de kleuren en de penseelvoering van Van Gogh over en ontwikkelde een eigen stijl. Dat was een enorme ommezwaai na 35 jaar boerderijen en landschappen schilderen. Daarmee was hij een laatbloeier". Er was veel kritiek op de nieuwe stijl van Mondriaan. Men vond het te wild en niet bij hem passen. Hem werd zelfs aangeraden een psychiater te zoeken. Mondriaan was doof voor de kritiek. "Ik zit op het goede spoor", was zijn repliek.

Verschrikkelijk

Belangrijk was ook de schilder Jan Toorop met wie Mondriaan in Domburg strand-, duin- en zeegezichten schilderde en daarbij soms de kleur van het

karton waarop hij schilderde gebruikte. Hij ging Toorop imiteren en kreeg ook nu kritiek. Zo vond Mesdag de grote penseelstreken verschrikkelijk. Hij noemde de club rond Mondriaan 'stippelaars'.

Het drieluik 'Evolutie' van Mondriaan is volgens Sophie Ketting de stap naar wat zij een hoger inzicht bij hem noemde. In het drieluik komen zijn theosofische ideeën naar voren. Die symboliek werd echter weggelachen.

In 1912 verkocht Mondriaan zijn atelier, brak zijn verloving en ging naar Parijs waar hij vooral in het daar tentoongestelde werk van Picasso geïnteresseerd was. De kunstschilder Bert van der Lek had ook veel invloed op Mondriaan. Hij gebruikte al losse gekleurde zwevende vlakjes. Mondriaan zette de vlakjes tegen elkaar. Bovendien moesten alle vlakjes even belangrijk zijn. Hij noemde dat een 'dambordcompositie'. "Geen symmetrie maar een dynamische balans", aldus Sophie Ketting. "Mondriaan bleef een schilder. Telkens koos hij voor een andere kleur rood, blauw en geel."

Mysterieus

In 1940 ging Mondriaan naar Amerika. De Duitsers moesten niets van abstracte kunst hebben. Daar verving hij de zwarte lijnen door rechthoekige blokjes en zo ontstond de Victory Boogie Woogie die in 1998 voor 80 miljoen gulden en met veel ophef werd gekocht. Eerst plakte hij de blokjes, later schilderde hij die in primaire kleuren. Vele tientallen stukjes tape zitten nog op het schilderij dat Mondriaan niet heeft kunnen afmaken. Hij overleed op 1 februari 1944. Sophie Ketting: "Daarmee heeft de Victory Boogie Woogie ook iets mysterieus en geeft het een kijkje in de keuken hoe Mondriaan werkte."

Na haar lezing was er in het restaurant van het Gemeentemuseum een gezellig samenzijn met door de VSAG aangeboden koffie of thee en een gebakje.

Tentoonstelling Stadskrant reis door de tijd

Leden van de VSAG, andere oud-ambtenaren en enkele nog werkende medewerkers van de gemeente hebben op woensdag 13 december op de tweede etage van de Centrale Bibliotheek aan het Spui de tentoonstelling '25 jaar Stadskrant' bezocht.

Rien Schilte, lid van de VSAG en redacteur van het Journaal, wees er op dat hij in 1992 na een besluit van de gemeenteraad opdracht kreeg de Stadskrant op te zetten. Hij werkte toen op de afdeling Voorlichting en Externe Betrekkingen waar overigens niet iedereen het nut van de Stadskrant zag. De scepsis werd gevoed door de opvatting dat de gemeente niet ongevraagd informatie bij de Hagenaars in de bus moest stoppen en dat de lokale kranten voor de informatievoorziening zorgden.

Taak

Daar was hij het niet mee eens. "De lokale kranten hebben een eigen taak. Ze zijn geen spreekbuis van de gemeente, kunnen het beleid van de gemeente becommentariëren en tegenstanders aan het woord laten".

Daarom vond hij dat de gemeente het zelf moest doen. "Het moest geen propagandablaadje worden en al helemaal niet van de gemeenteraad, want in die tijd was het oordeel van de Haagse bevolking over de lokale politiek zeer negatief."

Op 14 september 1992 presenteerde de redactie de eerste editie met de toenmalige gemeentesecretaris Wim Kuijken in het in aanbouw zijnde nieuwe stadhuis. In de jaren daarna werd de Stadskrant twee keer per maand in een oplage van 190.000 exemplaren apart huis aan huis in Den Haag bezorgd, nu eens per maand als bijlage in De Posthoorn.

Veranderingen

De afgelopen 25 jaar hebben honderden Hagenaars in de Stadskrant gereageerd op de plannen van de gemeente en verteld over initiatieven in hun buurt. Voor de jubileumkrant zocht Corinne Leopold die Rien Schilte als eindredacteur opvolgde, een aantal mensen weer op en fotografeerde hen op dezelfde plek als toen met de vraag hoe zij tegen de veranderingen in de stad aankijken. Het lukte zelfs iemand die in de eerste Stadskrant stond op te sporen.

Agenda januari

2/1: nieuwjaarsreceptie
11/1: bestuursvergadering

Personalia

Nieuwe leden:

mevr. S. Verbaan

Overleden:

mevr. D. Kloosterman-Lalanne

Dinsdagmiddaglezingen MUSEON

Elke dinsdagmiddag is er in het Museon aan de Stadhouderslaan een lezing op het gebied van natuur, cultuur, kunst, geschiedenis, wetenschap, e.d. met dia's of een film. De lezing begint om 13.30 uur en duurt tot 15.30 uur. De toegangsprijs is € 6,50. Kaarten zijn vanaf 12.30 uur verkrijgbaar bij de kassa. Voor houders van de Museumkaart en de Vriendenpas van het Museon is de toegang gratis.

9/1

IJsland en Groenland

Presentatie door Chris Stenger

IJsland en Groenland zijn een paradijs voor avontuurlijke reizigers die rust en stilte zoeken in een ongerepte natuur en genieten van het onstuimige weer met telkens veranderend licht. Chris Stenger toont desolate verstilde landschappen, ruige fjorden, gigantische gletsjers en ijsbergen en kleurrijke gas- en heetwaterbronnen. Ook geeft hij een beeld van het rijke dierenleven.

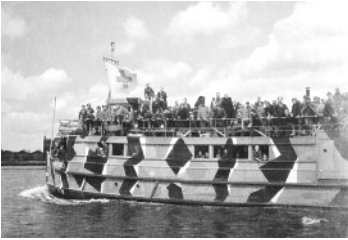
16/1

Kerken, kloosters en begraafplaatsen van Den Haag, Scheveningen en Loosduinen

Presentatie door Coos Wentholt

In de Middeleeuwen lagen er om de kerken begraafplaatsen. Halverwege Den Haag en Loosduinen was er een kapel Eik en Duinen met kerkhof. Na de Reformatie werd dit kerkhof een begraafplaats, nu

Oud Eik en Duinen, omdat de kapel moest worden afgebroken. Veel later kwam er een begraafplaats naast, Nieuw Eykenduynen. In de 19de eeuw vond men dat begraafplaatsen buiten de bebouwde kom moesten liggen. Zo kwam er een begraafplaats achter de Duinstraat, Ter Navolging. Van het kerkhof rond de Grote Kerk zijn opgravingen in 2017 menselijke resten gevonden.

23/1

Het Nederlandse Rode Kruis in de Tweede Wereldoorlog

Presentatie door Regina Grüter.

De geschiedenis van het Nederlandse Rode Kruis in de bezettingstijd is onderbelicht. Aan de orde komt het gebrek aan hulp voor vervolgte joden en de politieke gevangenen aan de orde, maar ook het werk van de vele Rode Kruisvrijwilligers. Zij hebben veel goeds gedaan na bombardementen, bij evacuaties en tijdens de strijd. Ook de houding van de bezettingsautoriteiten tegenover het Rode Kruis wordt belicht.

30/1

Wie verre reizen doet, kan veel verhalen

Presentatie door Henk Griffioen.

Getoond worden hoogtepunten op het gebied van natuur en avontuur uit acht reizen: een ballonvlucht over het landschap van Cappadocië in Turkije, een wandeltocht over de Inca-trail in het Andesgebergte van Peru, safari's in Namibië, kamperen met nijlpaarden rond de tent in Botswana en tochten door de oerwouden van Borneo met orang-oetans en veel andere dieren.

50+BIOS Pathé Buitenhof

Pathé Buitenhof vertoont op maandag om 19.15 uur en dinsdag en donderdag om 13.30 uur een 50+ film. De prijs is € 7,50 per persoon, inclusief koffie of thee met iets lekkers. Op maandagavond is er geen pauze en is er koffie of thee met wat lekkers voorafgaand aan de filmvoorstelling.

Pathé Buitenhof is bereikbaar met de buslijnen 22, 24 en 25, Randstadrail lijn 3 en 4 en de tramlijnen 1, 2, 6, 9, 15, 16 en 17.

4/1, 8/1, 9/1, 11/1, 16/1

LA LA LAND

Deze film, winnaar van zes Oscars waaronder voor beste actrice, beste regie, beste cinematografie en beste muziek, is een moderne variant op de klassieke Hollywood musical en een ode aan iedereen

die durft te dromen.

Mia droomt ervan actrice te worden in Hollywood. Tussen het serveren van koffie door rent ze van de ene auditie naar de andere. Jazzmuzikant Sebastian speelt piano in sjofele clubs om de eindjes aan elkaar te knopen en droomt van een eigen jazzclub. Voor beiden lijkt het leven waar ze op hopen ver weg. Het lot brengt deze dromers samen, maar is hun liefde bestand tegen de verleidingen en de teleurstellingen van het hectische leven in Hollywood?

Seniorenfilms Dakota Zuid57

In Filmhuis Dakota in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57 worden op twee vrijdagen films voor uitsluitend senioren vertoond. Deze ouder(wetse) filmochtend met gratis koffie, een chocolaatje en een pauze begint om 11.00 uur. De toegang is € 9,--. Tel. 070 - 326 55 09, www.theaterdakota.nl.

12/1

MURDER ON THE ORIENT EXPRESS

Hercule Poirot gaat mee op de Oriënt Express. Zijn vakantieplannen worden tijdens de reis vanuit Istanboel al snel in de war geschopt, want er wordt een moord gepleegd. Dertien personen zijn gestrand en iedereen is verdacht. Hercule Poirot is de enige die de moord kan op lossen voordat de dader weer toeslaat.

26/1

HET LEVEN IS VERRUKKELIJK

Mees en Boelie zijn beste vrienden en brengen een mooie lentedag door in het Vondelpark. Het lijkt een gewone dag, tot ze de jonge en aantrekkelijke Panda ontmoeten. Als de liefde vonkt, is dat juist niet te vinden tussen het getrouwde koppel Etta en Ernst-Jan. Hij verdenkt haar ervan vreemd te gaan en heeft een plan om haar op heterdaad te betrappen. En wat te denken van Rosa en Kees, oude geliefden die elkaar na decennia weer ontmoeten en de vonken weer overspringen?

ZWEEDSE PUZZEL

enquete	↓	reputatie	↓	Noorse godin	↓	Euro-peanen
Klap		zegeteken				
↳		↓	9	11		↓
af-scheidings-beweging	7			ratione officii	→	
				binnenkort		
rond-zwervende herder	→			↓		
klip						
↳			schaapje	1		8
			knorrig mens	→		
			↓			
watervogel	→				elektrocardiogram	
snuffelen					↓	
↳						
foto		wedstrijd	→	2		
		plaats in drenthe				
↳	5	↓			genesis	→
						3
Frans lidwoord	→			arrondissement		
kleur				↓		
↳		6	10			
Duitse tv-zender	→	4				
rivier in Tsjechië						
↳						

De letters in de genummerde vakjes vormen op de volgorde van de nummers een woord.

Stuur dit woord voor 13 januari naar:

VSAG
zaal 1.09
Zuidlarenstraat 57
2545 VP Den Haag

of mail het naar:

vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,-- verloot.

Oplossing

De oplossing van de puzzel in het Journaal van december is
LEERSTOEL.

Na loting ging de prijs van € 10,-- naar mevr. A.M.W. de Haan-van
Blitterswijk uit Den Haag.

Activiteiten en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden alle activiteiten plaats in onze zaal 1.09 op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

ma. t/m vr. 9.00 - 13.00 uur
en 13.00 - 17.00 uur
dhr. F.J.M. Kalse
070 - 394 03 64
frans-bep@ziggo.nl
per maand € 6,00

BOWLEN

Dekker, Scheglaan 12
Zoetermeer
vr. 14.00 - 16.00 uur
dhr. R. Nieuwenkamp
015 - 369 69 81
roelnieuwenkamp@kpnplanet.nl
dhr. D.H. Ras
079 - 331 08 77
dirkhras@hetnet.nl
per maand € 26,00

BRIDGE

wo. 13.00 - 16.00 uur
dhr. A.F.M. van Bommel
070 - 360 11 89
afm.vanbommel@gmail.com
per maand € 5,00

FIETSEN

8 keer per jaar op elke 2e
zaterdag van de maand
10.00 uur vertrek bij Houthaghe
Toon Dupuisstraat 10
dhr. A.W. van der Linden
070 - 325 25 91, 06 - 387 841 71
aw.vd.linden@kpnmail.nl

HANDWERKEN

ma. 13.00 - 15.00 uur
mevr. T. van Epen
070 - 323 14 93
f.t.vanepen1@kpnmail.nl
per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui
wo. 14.00 - 15.00 uur
in groepsverband. Op
andere dagen of andere
tijdstippen naar eigen
keuze individueel.
dhr. S.J.M. Beijer
070 - 367 23 26
s.j.m.beijer@kpnmail.nl
per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus
ma. 13.30 - 15.30 uur
dhr. H.Th. Bielefeld
h.t.bielefeld@hetnet.nl
070 - 345 17 62
per maand € 1,50

SCHILDEREN

Ma. 9.00 - 14.00 uur
dhr. J. Vos
070 - 355 82 81
strandvos@ziggo.nl
per maand € 5,45

YOGA

Zorgcentrum Houthaghe
Toon Dupuisstraat 10
ma. 10.30 - 11.30 uur
do. 10.30 - 11.30 uur
mevr. M. Hendriks-Zuidwijk
070 - 323 94 15
greethendriks@casema.nl
per maand € 9,00

WATERGYM

Escamphof
Escamplaan 57
wo. 16.15 - 17.00 uur
17.00 - 17.45 uur
do. 15.00 - 15.45 uur
15.45 - 16.30 uur
mevr. Y. Heemskerk-Brunings
06 - 309 003 75
yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com
per maand € 17,50

OUDERENWERK

Leden die vragen hebben op het gebied van wonen, zorg en welzijn, kunnen contact opnemen met ouderenconsulent Miriam Wilschewski, tel. 06 - 28 22 38 53, m.wilschewski@stichtingmooi.nl. Ook houdt zij elke eerste woensdag van de maand van 9.30 tot 12.00 uur spreekuur in het Ontmoetingscentrum Morgenstond, 1e Eeldepad 3A, Den Haag.

Indien onbestelbaar
gaarne retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

